

> Retouradres

Peelpioneers B.V.

Commelinstraat 4 III
1093 TR Amsterdam

Bestuurskern
Dir. Duurzaamheid
Cluster C

Contactpersoon

M +

Ons kenmerk
IENW/BSK-2018/90791

Datum **30 APR. 2018**
Betreft **Rechtsoordeel voortgezet gebruik citrusschillen toepassing
diervoeder**

Geachte heer

Naar aanleiding van uw verzoek d.d. 14 november 2017, via de webtoets 'Afval of Grondstof', om te beoordelen of sprake is van 'voortgezet gebruik' van citrusschillen en daarmee niet van een afvalstof, bericht ik u als volgt.

Uw verzoek

Uw verzoek betreft citrusschillen, afkomstig uit de retail, horeca en supermarkten die bestemd zijn als grondstof voor de diervoederindustrie. De citrusschillen zijn afkomstig van verschillende citrusvruchten, te weten: sinaasappels, citroenen, limoenen, en grapefruits. Het merendeel van de schillen is afkomstig van sinaasappels (95%). Het bedrijf bevindt zich in de opstartfase. De start van de activiteit van de onderneming zal in de loop van dit jaar plaatsvinden. Voor de beoordeling heeft u informatie geleverd gebaseerd op de vragen die in de webtoets 'Afval of grondstof' zijn opgenomen voor de einde-afvalroute.¹ Verder heeft u nog per e-mail, te weten bij e-mails van 21 november 2017, 11 december 2017, 12 december 2017, 5 januari 2018, 10 januari 2018, 17 en 18 januari 2018, 21 februari, 19 maart, 5 april, 16 april, 20 april en 23 april op aanvullende vragen geantwoord. Daarnaast is er telefonisch contact geweest op meerdere momenten. Ter zake is advies ingewonnen bij de NVWA en bij het RIVM.

Hierna volgt een weergave van de ons bekende relevante feitelijke gegevens met betrekking tot het ondernemingsplan, het juridisch kader en de beoordeling van uw verzoek.

Aard en herkomst van de citrusschillen

Nederlandse supermarkten, retail en horeca kopen citrusvruchten in met de intentie of het doel om het sap daarvan te verkopen aan consumenten. De citrusvruchten zijn, afhankelijk van de oogst, zowel, uit Europa als uit derde landen afkomstig. Er worden bestrijdingsmiddelen gebruikt tijdens de teelt van de citrusvruchten.

¹ In overleg met RWS is besloten om gebruik te maken van de vragen van de webtool ter zake van 'einde afval'. Dit omdat er nog geen voorziening is voor de route van 'voortgezet gebruik'

Als het sap geperst is komen de citrusschillen van de citrusvruchten vrij. Zoals aangegeven, zijn dit citrusvruchten waarvan het sap bestemd is voor menselijke consumptie. De citrusvruchten, en daarmee de schillen, worden door de retail, horeca en supermarkten regelmatig visueel gecontroleerd op geschiktheid voor de verkoop. Beschimmelde of beschadigde exemplaren worden tijdens deze controle verwijderd. Ook is het aannemelijk dat consumenten, die zelf zorgen voor het persen van het citrussap, de citrusvruchten zullen bekijken en daarmee een snelle beoordeling doen of ze de vruchten geschikt vinden.

Bestuurskern
Dir.Duurzaamheid
Cluster C

Datum

Ons kenmerk
IENW/BSK-2018/90791

De citrusschillen, die overblijven bij het uitpersen van de citrusvruchten, worden in opdracht van Peelpioneers gescheiden ingezameld bij een zestal primaire leveranciers, te weten enkele Nederlandse supermarkten, retail en horeca door een gecontracteerde partij (secundaire leverancier), te weten Renewi. Het gaat om [redacted] per jaar. Renewi zal zich garant stellen voor het leveren van [redacted] schillen ingezamelde schillen. De schillen worden als monostroom per soort citrusvrucht (sinaasappel, citroen, limoen, of grapefruit) verpakt in dichte plastic zakken op de locatie waar de citrusvruchten worden geperst en in afgesloten containers geborgen. De schillen worden apart gehouden, omdat er verschillende oliën van worden gemaakt. De kans op schimmel neemt hierdoor tevens af. Renewi haalt de containers op en levert deze af bij de bedrijfslocatie van Peelpioneers in Son. Het betreft met name schillen van sinaasappels. De zakken worden binnen drie dagen na het persen geleverd aan Peelpioneers. Er is vastgesteld dat de schillen normaal gesproken niet beschimmeld raken binnen die tijd. Mochten er toch beschimmelde schillen tussen zitten, dan worden ze manueel op de uitleesband verwijderd bij Peelpioneers. Peelpioneers accepteert geen beschimmelde schillen. Peelpioneers is gehuisvest in het pand van en werkt onder de vergunning van Semler B.V. in Son en Breugel. Semler verwerkt organische reststromen.

Bewerking van de schillen

Na de visuele controle op vreemde delen en schimmels door Peelpioneers worden de schillen vervolgens mechanisch verwerkt en gewassen met drinkwater. Hierna wordt het geheel gezeefd. Zo vindt er scheiding plaats van de verwerkte schillen en het olie-water mengsel. De verwerkte schillen worden geshredderd tot pulp dat geschikt is als diervoeder. Deze stroom wordt in het onderhavige rechtsoordeel beoordeeld.

Het olie-watermengsel wordt gefilterd, waarna vijf stromen overblijven, te weten: zest, pulp, water, was, en ruwe olie:

- Door een eerste filtering van het oliewatermengsel blijft er zest over (rasp van de schillen). De zest wordt aan de eerdergenoemde pulp toegevoegd.
- Na de filtering komt er voor de tweede keer pulp vrij na het centrifugeren van het oliewatermengsel. Ook deze pulp wordt aan het al eerdergenoemde pulp toegevoegd en gebruikt als diervoeder.
- Door de centrifugeerstep blijft er ook water over. Het water wordt voor 80% hergebruikt in de eerdergenoemde was-stap. Middels een 'feed-bleed' systeem voert Peelpioneers 20% van het water af, dat gelijktijdig aangevuld wordt met vers drinkwater. Het afgevoerde water wordt op de locatie van Semler toegevoegd aan een vergistingsmix, omdat het suiker bevat. Het betreft hier een zeer kleine hoeveelheid water die wordt afgeleverd als afvalstof.
- Op de overblijvende olie wordt nog een laatste zuiveringstep toegepast, waarbij 'was' wordt gewonnen. De was is een mengsel van non-glyceride esters (onverzadigde hydroxysterolen) en vrije sterolen. Dit zijn de natuurlijke

voorkomende vetten op de buiten laag van de citrusvrucht. Middels een mechanische scheiding op basis van dichtheid wordt het laatste water van de olie gescheiden. De was wordt niet verkocht, maar wordt eveneens toegevoegd aan de vergistingsmix van Semler, die dit als afval levert aan een derde, waar het wordt vergist. Per citrusvruchten komt er 1 kg was vrij.

- De olie zelf wordt opgeslagen in drums voorafgaand aan transport naar een afnemer. Deze stroom wordt getoetst in een afzonderlijk rechtsoordeel. Per citrusvruchten komt er olie vrij.

Bestuurskern
Dir.Duurzaamheid
Cluster C

Datum

Ons kenmerk
IENW/BSK-2018/90791

Toepassing

De pulp wordt afgezet aan een producent die deze stof inzet voor de productie van diervoeder, met name bestemd voor koeien.

Juridisch kader

Peelpioneers heeft gevraagd om een oordeel over 'voortgezet gebruik' van de citrusschillen.

Deze beoordeling heeft daarom betrekking op de vraag onder welke condities de houder een materiaal, stof of voorwerp (hierna: materiaal) niet afdankt, maar er sprake is van voortgezet gebruik.

Gebruiks- of consumptiefase

De toets van 'voortgezet gebruik' is enkel van toepassing op materialen die vrijkomen in de gebruiks- of consumptiefase, dus bij andere activiteiten dan productieprocessen of afvalverwerking. Bij productieprocessen en afvalverwerking zijn de specifieke regelingen voor bijproducten en einde-afval fase (artikelen 5 en 6 van de Kaderrichtlijn afvalstoffen (Kra)) van toepassing.

Zich ontdoen

Om te bepalen of een houder een materiaal, dat vrijkomt in de gebruiks- of consumptiefase, niet afdankt moet eerst omschreven worden wanneer sprake is van 'afdanken', ofwel van een afvalstof.

Het begrip afvalstof is gedefinieerd in artikel 1.1 eerste lid van de Wet milieubeheer (Wm):

"Alle stoffen, preparaten of voorwerpen, waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen."

Het begrip 'ontdoen' (of 'afdanken') is niet nader gedefinieerd. Wel blijkt uit de rechtspraak van het Europese Hof van Justitie dat dit begrip dient te worden uitgelegd door alle omstandigheden van het geval in aanmerking te nemen.

Hierbij dient tevens te worden gelet op de tweeledige milieudoelstelling van het afvalstoffenecht zoals verwoord in artikel 1 van de Kra:

- *Milieubescherming: bescherming van het milieu en de menselijke gezondheid door preventie of beperking van de negatieve gevolgen van de productie en het beheer van afvalstoffen;*

- *Efficiënt grondstoffengebruik: beperking van gevolgen in het algemeen van het gebruik van de natuurlijke hulpbronnen en verbetering van de efficiëntie van het gebruik ervan.*

Bestuurskern
Dir. Duurzaamheid
Cluster C

Deze tweeledige milieudoelstelling is in LAP3 uitgewerkt in een drietal (indicatieve) toetsingsgronden waarmee, per geval op basis van een beoordeling van alle relevante feiten en omstandigheden, kan worden bepaald of er sprake is van zich ontdoen of niet². De drie toetsingsgronden zijn:

Datum

Ons kenmerk
IENW/BSK-2018/90791

1. Zekerheid
2. Rechtmatigheid
3. Hoogwaardigheid

In het vervolg gebruik ik de term 'voortgezet gebruik', om aan te geven wanneer van 'afdanken' of 'zich ontdoen' geen sprake is.

Beoordeling (voortgezet) gebruik

Verzocht is om te toetsen of er sprake is van voortgezet gebruik. Hierna wordt beoordeeld of de feiten inderdaad gekwalificeerd kunnen worden als voortgezet gebruik.

Het verzoek om een oordeel is gedaan door het bedrijf dat de schillen verwerkt, terwijl in feite een oordeel is gevraagd over het materiaal, zoals dat wordt aangeleverd door de retail, supermarkten en horeca. Daarom wordt in het oordeel zowel aandacht gegeven aan de status van het materiaal voorafgaand aan en bij ontvangst van Peelpioneers als aan het voortgezet gebruik door de bewerking bij Peelpioneers en de afzet daarna. Gelet op het feit dat Peelpioneers gehouden is én in staat is te beschikken over alle gegevens met betrekking tot de herkomst en de samenstelling van het materiaal dat afkomstig is van de leverancier, is het mogelijk in dit geval dit verzoek te beoordelen. Er zal dus te allen tijde per geval bekeken moeten worden of een voortgezet gebruik route wel geschikt is.

Gebruiks- of consumptiefase

Er kan enkel sprake zijn van voortgezet gebruik als het gaat om materiaal afkomstig uit de gebruiks- of consumptiefase. De schillen komen, zoals aangegeven, uit de retail, horeca en supermarkten, kortweg de dienstensector. Daarom kan worden gesteld dat dit materiaal afkomstig is uit de gebruiks- of consumptiefase. De schillen kwalificeren zich dan ook niet als een bijproduct.

De drie toetsingsgronden

Toetsingsgrond 1: zekerheid

Getoetst wordt of het gebruik van de schillen als grondstof voor diervoeder door Peelpioneers voldoende zeker is. Dit moet duidelijk blijken uit een contract, een intentieverklaring waaruit een zekere mate van zelfbinding blijkt, of een andere verklaring, die de afnamevoldoende aannemelijk maakt.

De supermarkten, retail en horeca hebben een intentieverklaring getekend met Peelpioneers over hun intentie omtrent de afzet van de citrusschillen aan

---

² Deze toetsingsgronden worden in LAP3 ook gebruikt om nadere uitleg te geven aan de toetsing van de bijproduct- en einde-afvalstatus.

Peelpioneers. Er zijn zes intentieverklaringen getekend door zes primaire leveranciers.

Bestuurskern
Dir. Duurzaamheid
Cluster C

Daarnaast is vastgelegd in een contract tussen Peelpioneers en de secundaire leverancier dat Peelpioneers schillen per jaar inneemt. De secundaire leverancier (Renewi) draagt de logistieke verantwoordelijkheid voor het inzamelen en afleveren van de schillen die als monostroom zijn ingezameld in de dienstensector. Dit is hierboven beschreven. De levering van het materiaal is daarom voldoende zeker. De genoemde primaire leveranciers houden de citrusschillen apart en behandelen ze als een af te zetten afzonderlijk product, zodat het materiaal als monostroom getransporteerd en afgeleverd kan worden bij Peelpioneers. Momenteel betalen de supermarkten retail, en horeca Renewi (leverancier) voor de logistiek, Renewi betaalt Peelpioneers voor de afname van de schillen. Daarnaast krijgt Peelpioneers geld van haar afnemers om het product te maken. Er zijn al aanwijzingen dat de waarde gaat kantelen en Peelpioneers niet meer voor de schillen betaald zal worden. De economische waarde is mede van belang om te beoordelen of er sprake is van zekerheid, echter het ontbreken van een positieve economische waarde of een negatieve waarde betekent niet altijd dat er per definitie sprake is van een last en dus afval.

Datum

Ons kenmerk
IENW/BSK-2018/90791

Van de olie, € to schillen per jaar maakt Peelpioneers herische € diervoeder en in de toekomst ook was voor cosmeticaproducten. Toekomstige mogelijkheden worden verder niet bij dit oordeel betrokken.

Voor het diervoeder is een afnemer, die alle pulp afneemt. Onder zijn naam wordt de pulp rechtstreeks van Peelpioneers afgezet bij de uiteindelijke afnemers.

Voor de etherische olie zijn meerdere afnemers bekend die een intentieverklaring hebben getekend. Voor één van deze afnemers geldt in elk geval dat het gaat om een bestaande productielijn, waarvoor momenteel de grondstof uit het buitenland wordt gehaald. De afnemer heeft er baat bij om de grondstof voortaan van Peelpioneers af te nemen. De olie voldoet ook aan de specificaties van de potentiële afnemers. Peelpioneers voert zelf kwaliteitscontroles uit. Deze zijn opgenomen in het kwaliteitsmanagementsysteem. Daarnaast voert de afnemer met de bestaande productielijn ook zelf kwaliteitsinspecties uit, zo wordt er per batch gecontroleerd op de technische samenstelling en de aanwezigheid van landbouwresiduen.

Ongeveer schillen van de : kilo schillen per jaar worden verwerkt tot was. Deze was wordt in de toekomst als cosmeticaproduct afgezet. Momenteel gebeurt dit nog niet omdat Peelpioneers nog niet aan de eisen kan voldoen die gesteld worden in de Europese regelgeving voor cosmeticaproducten. Op dit moment wordt de was tezamen met het restant aan afvalwater als afval afgegeven aan een vergister (een derde). Het onderhavige rechtsoordeel heeft hier dan ook geen betrekking op.

Ik constateer onder deze omstandigheden dat er voldoende zekerheid is over het gebruik van de schillen door Peelpioneers afnemers.

Toetsingsgrond 2: rechtmatigheid

De vraag hier is in de eerste plaats of voldoende vaststaat dat de schillen zelf en het diervoeder als het resultaat van de verwerking van de schillen voldoen aan

alle ervoor geldende wettelijke eisen en producteisen. Bovendien wordt getoetst of ook verder geen sprake is van een overwegend ongunstige effect van het gebruik van de schillen op het milieu en/of de volksgezondheid.

Bestuurskern
Dir.Duurzaamheid
Cluster C

Ik acht op voorhand van belang dat in dit verband de schillen, gelet op de samenstelling bij aanvang van de toepassing, geen specifieke nadere voorzorgsmaatregelen vereisen met het oog op de bescherming van het milieu, omdat het gaat om schillen van citrusvruchten die bestemd en geschikt zijn voor menselijke consumptie. Evenmin is er een aanwijzing dat de schillen qua samenstelling ongeschikt zijn voor het beoogde voortgezet gebruik.

Datum

Ons kenmerk
IENW/BSK-2018/90791

Uit de informatie die is overgelegd in dit verzoek blijkt dat de schillen mechanisch worden verwerkt terwijl slechts water wordt toegevoegd. Ook daarna vindt geen processtap plaats met het oog op het elimineren van aan het milieu en de menselijke gezondheid gerelateerde risico's.

De exploitatie van diervoeder is in de eerste plaats gereguleerd door een aantal Europese verordeningen. In deze regelgeving zijn normen opgenomen voor veel verschillende stoffen, zowel chemisch (onder andere zware metalen, gewasbeschermingsmiddelen, en toxische stoffen) als microbiologische verontreinigingen.

Op basis van Verordening EG/396/2005 tot vaststelling van maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen in of op levensmiddelen en diervoeders gelden maximale residu-limieten. Deze limieten gelden in de eerste plaats de citrusvruchten waaruit de schillen voortkomen. Deze limieten gelden ook voor het product dat het resultaat is van de bewerking van de schillen.

In Verordening EG/183/2005 inzake hygiënevoorschriften is ten behoeve van diervoeders voorgeschreven dat de primaire productie van diervoeder moet voldoen aan de eisen conform bijlage I van deze verordening. Daarom is voorgeschreven dat alle exploitanten van diervoeders moeten werken conform procedures die garanderen dat de zogeheten HACCP-beginselen in acht genomen worden. HACCP-beginselen zijn zeven beginselen die door de Wereldgezondheidsorganisatie in kaart zijn gebracht in de Codex Alimentarius. Doel van het in acht nemen van deze beginselen is middels identificatie en risicoanalyse alle mogelijke gevaren bij productie en verspreiding van voedsel te elimineren. Daartoe wordt vooraf een plan opgesteld waarin is beschreven middels welke procedures alle HACCP-beginselen gewaarborgd zijn binnen het bedrijf. Deze verordening schrijft verder voor dat alle exploitanten van diervoeders zich laten registreren bij de bevoegde autoriteit, in Nederland de NVWA. Dit verzoek is ingediend en naar verwachting wordt Peelpioneers eind van deze maand geregistreerd.

De andere wettelijke eisen waaraan voldaan moet worden staan in het Besluit diervoeders 2012. Hier vallen o.a. de Verordeningen EG/1829/2003 en EG/1830/2003, inhoudende dat de levensmiddelen en diervoeders vrij dienen te zijn van genetisch gemodificeerde organismen (GGO's) onder. In het geval producten deze GGO's bevatten, dient hiervoor een vergunning te zijn verleend.

De afnemer van de pulp ten behoeve van veevoeder stelt de eis dat Peelpioneers het GMP + FSA-certificaat dient te bezitten (good manufacturing practices + feed

safety assurances). Deze eisen gelden in aanvulling op de eisen die voortvloeien uit de bovengenoemde verordeningen die van toepassing zijn.

Peelpioneers stelt in het licht van het bovenstaande dat vanaf de start van de productie binnen Peelpioneers wordt voldaan aan alle hiervoor, aan de schillen gestelde wettelijke eisen en producteisen. Niet aannemelijk is dat deze stelling onjuist is.

Bestuurskern
Dir.Duurzaamheid
Cluster C

Datum

Ons kenmerk
IENW/BSK-2018/90791

Op het citrusfruit dat wordt ingezet bevindt zich, een aantal bestrijdingsmiddelen. Voor deze middelen zijn op basis van genoemde Verordening EG/396/2005 maximale residu-limieten vastgesteld. Hiervoor verwees ik al naar deze verordening. Een aantal soorten citrusfruit, afkomstig uit landen zowel binnen als buiten Europa, is getest door een erkend laboratorium (Food Compass group), waarbij is geconstateerd dat de aangetroffen waarden lager zijn dan de maximale residu-limieten (MRL). Omdat alleen de schil gebruikt wordt en de bestrijdingsmiddelen zich niet enkel op de schil bevinden, is geconcludeerd dat de schil die gebruikt wordt als grondstof, voldoet aan de gestelde normen. De resultaten van deze toetsing aan de normen is vastgelegd in een document. Dit document met de geconstateerde bestrijdingsmiddelen is voorgelegd aan de NVWA, die de hiervoor beschreven conclusie onderschrijft. De aanwezige bestrijdingsmiddelen op de schillen overschrijden de gestelde grenswaarden voor bestrijdingsmiddelen, zoals deze zijn opgenomen in Verordening EG/396/2005, niet.

Peelpioneers verlangt van de bedrijven die de schillen als monostroom gaan afleveren informatie met betrekking tot de herkomst van de schillen om risico's met het oog op bestrijdingsmiddelen uit te sluiten. Peelpioneers heeft verder aangegeven dat het bedrijf voornemens is om zich aan te sluiten bij Food Compass Group. De metingen ter zake van bestrijdingsmiddelen voor Food Compass Group worden uitgevoerd door een onafhankelijk inspectiebedrijf, Agro quality support B.V., (AQS), dat actief is in de Agro en food sector. AQS beschikt over meetgegevens vanaf 2003 en stelt deze ter beschikking zodra Peelpioneers zich heeft aangesloten. Deze informatie stelt Peelpioneers in staat om gedetailleerde informatie te verkrijgen over bestrijdingsmiddelen op citrusfruit, gedifferentieerd naar herkomst van het fruit en naar bestrijdingsmiddelen.

Daarnaast zal Peelpioneers samen met Food Compass Group, een deskundigenpanel en de NVWA een bemonsteringschema opstellen dat is toegesneden op de aard van de schillen en de activiteiten van Peelpioneers. De aansluiting bij het systeem biedt verder het voordeel van een early warning system, waarbij onder andere de importeurs van citrusschillen in Nederland zijn aangesloten. Zodra er een overschrijding van bestrijdingsmiddelen bij een deelnemer wordt aangetroffen, ontvangen alle bedrijven die aangesloten zijn hiervan melding. Het is de verwachting dat citrusvruchten waarbij een overschrijding van de norm voor een bestrijdingsmiddel wordt aangetroffen, al in een eerder stadium teruggehaald worden, bijvoorbeeld bij een supermarkt.

Het bemonsteringsplan zal ook voorzien in zeer regelmatige metingen van het eindproduct.

Om in aanmerking te komen voor de certificering moet voldaan worden aan alle genoemde Europese regelgeving, zowel de regelgeving met betrekking tot de grenswaarden voor bestrijdingsmiddelen als de overige regelgeving.

Aan het RIVM is eveneens de vraag voorgelegd in hoeverre er mogelijke risico's zijn voor het milieu en de volksgezondheid in verband met combinatie-toxiciteit. Hiermee doel ik de opgetelde werking van meerdere giftige stoffen. Het RIVM geeft aan dat de MRL uit bovenstaande verordening dusdanig zijn bepaald dat rekening wordt gehouden met de combinatie-toxiciteit. Gegeven het bovenstaande is het op voorhand niet aannemelijk dat het voortgezet gebruik van de schillen een ongunstig effect tot gevolg heeft voor het milieu of de volksgezondheid.

Bestuurskern
Dir.Duurzaamheid
Cluster C

Datum

Ons kenmerk
IENW/BSK-2018/90791

Op basis van het bovenstaande constateer ik dat de toepassing van de citrusschillen als grondstof voor diervoeder in voldoende opzicht rechtmatig is, zodat aan toetsingsgrond 2 is voldaan.

Toetsingsgrond 3: hoogwaardigheid

Bij het bepalen of de beoogde toepassing van de citrusschillen voldoende hoogwaardig worden verwerkt, is gekeken naar de voor dit materiaal op grond van de afvalhiërarchie in het Landelijk afvalbeheerplan 2017-2029 (LAP3) neergelegde minimumstandaard. Wanneer aan de schillen een laagwaardiger toepassing wordt gegeven dan de minimumstandaard, is het in het licht van de doelstelling van efficiënt grondstoffenverbruik en de beoordeling van alle relevante nadelige effecten voor het milieu gerechtvaardigd om de schillen, ondanks het op zichzelf voldoende zekere en rechtmatige gebruik ervan, toch als afvalstof te kwalificeren om af te kunnen dwingen dat de schillen voldoende hoogwaardig worden verwerkt. De in LAP3 opgenomen minimumstandaarden gelden immers alleen voor afvalstoffen. In het geval de beoogde toepassing van de schillen echter reeds voldoet aan de voorgeschreven minimumstandaard is er in het licht van de afvalhiërarchie geen rechtvaardiging om de schillen te kwalificeren als afvalstof.

In het geval citrusschillen als afvalstoffen moeten worden beschouwd, is sectorplan 3 uit LAP3 van toepassing. De minimumstandaard van dit sectorplan schrijft voor dat citrusschillen dan in elk geval gerecycled moeten worden. Nu de schillen worden ingezet ten behoeve van producten in de diervoederindustrie is de laatste inzet als meer hoogwaardig ten opzichte van de voorgeschreven minimumstandaard te kwalificeren.

Op basis van bovenstaande gegevens constateer ik dat de toepassing van de schillen van het citrusfruit als grondstof voor de diervoederindustrie voldoende hoogwaardig is, zodat aan toetsingsgrond 3 is voldaan.

Rechtsoordeel

Op grond van het bovenstaande ben ik van oordeel dat het gebruik van de citrusschillen ten behoeve van de productie van diervoeder als voortgezet gebruik kan worden gezien en dat daarmee geen sprake is van zich ontdoen in de zin van artikel 1.1, 1^e lid, Wet milieubeheer.

Dit rechtsoordeel is geen besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Het heeft een informatief karakter en kan als zodanig door u worden ingebracht bij beoordelingen en beschikkingen door het bestuursorgaan dat bevoegd gezag is ten aanzien van uw activiteiten.

Ik wijs u erop dat mijn oordeel in beginsel alleen betrekking heeft op de citrusschillen die worden aangevoerd door Renewi in samenhang met de hiervoor beschreven bewerking en toepassing als diervoeder van de hiervoor vermelde

producent, door de betreffende producent vastgesteld en vastgelegd, verifieerbaar voor het bevoegd gezag. De in dit rechtsoordeel gegeven uitleg van de toepasselijke wettelijke voorschriften kan daarnaast worden gebruikt als handvat voor de beoordeling van mogelijke andere activiteiten soortgelijk aan die in dit rechtsoordeel omschreven.

Bestuurskern
Dir. Duurzaamheid
Cluster C

Datum

Ons kenmerk
IENW/BSK-2018/90791

Verder wijs ik u erop dat nog andere wet- en regelgeving dan de hierboven genoemde van toepassing kan zijn op de citrusschillen. U bent zelf verantwoordelijk om na te gaan welke wet- en regelgeving dit is en hieraan te voldoen.

In het geval dat de pulp, geproduceerd uit de citrusschillen wordt geëxporteerd, geldt onverminderd de EVOA-verordening wanneer de betrokken autoriteiten buiten Nederland de pulp aanmerken als afvalstof.

Dit rechtsoordeel zal zonder vermelding van persoonsnamen ter informatie voor derden worden gepubliceerd op:

<https://www.afvalcirculair.nl/onderwerpen/afval/toetsing-afval/>

Indien u wenst dat ook de in het rechtsoordeel genoemde rechtspersonen in de publicatieversie wordt geanonimiseerd dient u dit binnen 14 dagen na het ontvangen van dit rechtsoordeel schriftelijk te melden¹.

Ik wijs er tenslotte op dat mijn oordeel, dat is gebaseerd op de door u geschetste feiten en omstandigheden, de thans geldende wet- en regelgeving en mijn beleid hierop en jurisprudentie, op enig moment door gewijzigde feiten of omstandigheden of nieuwe wet- en regelgeving en jurisprudentie achterhaald kan zijn en dan niet meer geldt. Het is uw verantwoordelijkheid om u op de hoogte te houden van dit soort wijzigingen.

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,
namens deze,
DE WAARNEMEND DIRECTEUR DUURZAAMHEID,

mr. P.M. Diez

1 T.a.v. Dhr. I

Rijkswaterstaat te Utrecht, Postbus 2232, 3500 GE Utrecht

